This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक
हस्तलिखित संग्रह

दाखल क्र M1979 विषय कर्मकांड
नाव. दैष्टिकानि आह्निकानि चानुर्मास्यानि
लेखक/लिपीकार ?
पृष्ठ 05 काळ ? पूर्ण/अपूर्ण

M-1979

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

७ कात्यायनसूत्रे नहि विशेष्यारे तदुक्तहोता ८ ९ आश्विनै काहिके कृचिमूलतमे। पि चरोसादनकाले चरुं विदि समीपमानीय तु [illegible]
दिमासस्याहवनीये शकुलो चाध्वाय चरोरासादनं इडासुप कृयमार्जनं प्रयाजशेषाभिघारणाभावः याग काले उपस्तारो
स्थाल्या [illegible] नवाशराना दाकुरुकरणं इडा मथ चोयजमान निरोधः [illegible] प्राशनं [illegible]
[illegible] ध्यास्थाने शाकले पतिपि निधानं सम्मुपसादयप्रेषः इडादि [illegible] समान तंत्र
[illegible] मेव। कुतः तद्धुमाणां शराव पात्र्युद्धरणी [illegible] पक्षे नांगीकारात्॥ १

ऐ॰ चा॰ प॰
१ षष्ठ्यां वापितयज
स्य रात्रीं समसमी
वा सुनासीर्यं णस
सापवर्गाणि भवं
ति। ३+।

श्रीगणेशाय नमः। ऐकाहिक चातुर्मास्यप्रयोगः॥ पंचाहपक्षे चैत्र्यां वसंते वा। पंचापवर्गाणि सहाप [illegible]
गींषा भवंति। तत्र कात्यसूत्रं। अथ पतंतका त्यार्तिगतः कालोपरुद्धः कृतं वा पुनरा जिहीर्षमाणः इष्टं चे
चापवर्गाणि भवंति। शाखाभेदेन मैत्रायणीयानाम् पिपंचाहिकानि चातुर्मास्यानि। फाल्गुण शुक्ले म
दश्यां वैश्वदेवं दर्भे पात्राणि च। द्वादश्यां वरुणप्रघासाः। त्रयोदश्यां मनीकवत्सादीष योदर्विहोमश्च
चतुर्दश्यां क्रीडि आदि त्रैयंबकांतं। पौर्णमास्यां शुनासीरीयमिति। मानवसूत्रे प्राचीनप्रवणे वै
श्वदेवेन यजेत। फाल्गुन्यां चैत्र्यां वसंते वा। तथा शाखांतरे ऐकाहिकान्यपि समपाशुकान्यैष्टिकानि
चातुर्मास्यानि पठितानि। तत्र सांख्यायनसूत्रं। अथ वा येकपर्वण्येकपशौ चैन्द्राग्नेपरां चिह्नवीष्णु
पकुवेडं पित्र्यां त्र्यंबकादूर्ध्वमन्थ्या [illegible] प्रभृति मनोतादि पशुना वा। अथ शक्तः सांवत्सरीक चातुर्मा
स्योपसंग्रहार्थं। अपि शक्तश्चेद्विकर्षं चिलां वसरिकाणि कर्तुं न कुर्यात् तदा एकस्मिन् पार्वणि एकेना

१

५ सिकं तंत्रं भवति ५+ १ तत्र फाल्गुन्यां चैत्र्यां माघाष्यां वा तंत्राधिकस्ये अनाव [illegible] तानि हवींषि समानतंत्रे तथा कुर्यात् ५ तुषप्रासनभार्यादि कदानं पूर्वमुरेव ५ — पं चा [illegible]
६ आज्य चाधानो संशाखाछेदनाद्यनिर्वापो [illegible] विभ्य र्थक्रममप [illegible] पर्यो [illegible] तस्य प्रणयनार्थं लेन — गोत्रस्तमिन प्रथम
१८ होमे [illegible] ध्यर्थ दोहस्य [illegible] तु कुंभी शाखाछेदनादि दोहस्य [illegible] ॥ ऐकाहिके तु विप्रतिपि असमवाय — मगवधे [illegible]
भेदयं स्यां स्था साध्यर्म [illegible] तिस्यायां समर्म कमेव शाखाछेदनमा रोकार्यं॥ तत्र सम [illegible] शाखा छेदन समन पूर्णिमासनो। — रा [illegible]
पवषकरेण पवित्रबंधनो नि [illegible] लोपाकरण [illegible] करणं — प्रथमम गवधे [illegible]
दोलो [illegible] निजि स्यां चरण काले वा॥ [illegible] रवो [illegible] ॥ ८ — मोक्षरा [illegible] यदि
पञ्चहा सर्वं समापयेत्। मुख्यपशौ निःशेषानवश्यं कर्तव्येत्तमपि पशुं कुर्यात्। ऐकाग्ने चापशौ हृक — क्षिणौ रिकाहिकै रौद्रि
स्मिन्पशु पुरोडाशमनु सर्वाणि चातुर्मास्यहवींषि कुर्यात्। उपकुर्वेडं पित्र्यात्। ऐडोपकानु नंतरं स्वत्रे — कैश्चातुर्मास्य रहं
वपित्र्या भवति। त्र्यंबकादूर्ध्वमन्थ्या प्रतिमनोतादि पशुना वा। त्र्यंबकं मणकूर्ध्वमथाजप्रभृति
कर्म भवत्येष्टिके पशुना वा समानतंत्रेण त्र्यम्बकाते मनोतादि कर्म भवति। तत्र पूर्वमैष्टिकान्युच्यते। तंत्रे + १८ होमे ध्यर्थे
महाहोवरुणप्रघासेषु सतंत्रं। पूर्वेद्युः दर्भपात्रकरणं यथोक्तं। प्रातरहतवस्त्रपरिधानं। समारोपः। उद्व — पित्र्यर्थं स्यावान
सानं। प्राचीनप्रवणे मथिताग्निस्थापनं। कुंभीशाखाछेदनादि पवित्रबंधनांतं। तिस्रणामपां करे
णं। शाखापवित्रमपव्याय कुंभीस्थाल्योर्दोहनं। बर्हिर्वरणं। ऐष्टिकचातुर्मास्येनाहेयर्थ्ये। तत्र भूपते। ३ भवो
गार्हपत्याद्धिष्ण्येनोपवेशनं। तदुत्तरतः प्रणीताप्रणयनं सक्षीरे। बहिश्च षष्ठ्यां सिप्रणेष्यामीति। पंचका
सारवं। अग्निहोत्रहवणीवत्र। पवित्रछेदनाति पवित्रे। अंतर्धानतणं च। पवित्रकरणं। प्रोक्षणी संस्कारः।
गृहमेधीपित्र्यर्थं र+ — अथ पशुपकुर्वेडं पित्र्यां तत्कान्तं थापि दक्षिणाक्रान्ते कार्या। तत्रैव सर्वे प्रा [illegible] मंत्रणा दीसुपसं हारा [illegible] दिति वृध्यो
[illegible] हवण्यादानो स्योद कदानी [illegible] गनीयं॥ गगार्हपत्यादक कृत सपाशुकैकाहिक चातुर्मास्य प्रयोगेन यथैव निर्णीतिर्वा तद्। यथास्थानां ६ [illegible]
[illegible] गार्धपत्ये पित्र्या चेत्सुत्कट्याद्दिष्टि प्रहणा सित्र्या प्राशैव पुनः पित्र्या ग्रहणं उपकुर्यो॥ उ पि [illegible] त्रै से काहिके द्विकेद
निर्णीतद्वा तद्दक्षिणादानांते यथास्थानां पित्र्या त्र्यंबकाचसकलां तदंते समिद्धादी सुक्लां तद्। १

१ प्रथमप्रगवद्वादशाध्ये-ऋषभो द्वारा स्वदक्षिणाः ९ उभमीर्द्दक्षिणायज्ञेअस्यो आरणानंतरंमन्वाहार्यपदेध्यार
णां। तात्क्रियावेति ५। अर्थासरिमाणमिसायनु विहारकरणं। प्रयोग=१
१ सप्तदशोवर्ग्यः। यावब्रीहिपयस्या पयो [illegible]

२

नत्रप्रोक्षणं। इध्ममुपसादयेतिप्रैषोग्नीध्रः। इध्मस्थानेरणकूलपरिधिनिध्यानं। तणप्रोक्षणं। वैरिमाआदि
ध्यादनानंतरंवरुणप्रघासवर्तौ। अग्नेप्रणयनं। देवतावधारणे। अग्निमष्टाकपालेनपुरोडाशेन। सोमंचरु
णा सवितारमष्टाकपालेनपुरोडाशेन सरस्वतीं चरुणा पूषणं चरुणा मरुतः स्वतवसः सप्तकपालेनपु-
विश्वान्देवान्पयस्यया द्यावापृथिवी एककपालेनपु- इन्द्राग्नी द्वादशकपालेनपु- वरुणंपयस्ययामेषे
ण च- मरुतः पयस्ययामेष्या-चेतिप्रतिप्रस्थातुः- कमेककपालेनपु- अग्निमनीकवंतमष्टाकपालेन-
मरुतः सांतपनान्चरुणा- मरुतो गृहमेधिनः पायसेन चरुणा- मरुतः क्रीडिनः सप्तकपालेनपु- अदितिंच
रुणा- महेन्द्रं चरुणा- विश्वकर्माणमेककपालेनपु। संधौ हूयंते। शुनासीरौ द्वादशकपालेनपु- वायुंध्या
रोध्येनपयसा- सूर्यमेककपालेनपु- संभावहूयंते। अपराग्योरध्वर्योरेवं उभयत्रशाखाच्छेदनं। उपवेष
निष्पत्तिरध्वर्योः। न प्रतिप्रस्थातुः। प्रतिप्रस्थातामरुद्भ्यो भागमिति। परिस्तरणमुभयोः वरुणप्रघासव
। पवित्रबंधनमुभयोः। विश्वेभ्योदेवेभ्यो भागमिति। पुनर्वरुणायभागं। पुनर्वायवे भागं। प्रतिप्रस्थातुर्मरुभ्यो भा

२

वारुण्युत राभयत्विमारु तीद क्षिणे तिते न प्रति प्रस्थातुर्यत्न मेत दध्व र्योर्दक्षिणतः कालेत स्थे तिगम्यते॥ देश तः

विहेन २

९ एकादशपुरोडाशाः। सप्तचरवः। तिस्रः पयस्याः। एकं पयः। एवं द्वाविंशतिर्हवींषि। ॥ यत्तणेपि तत्रैयं बकपुनरुक्तवर्जितहविर्ग्रहणं।
। उरवात्रयं। पथश्चाहार्यपात्रं।

त्र। पात्रासादने कपालानि ८८ षट्षष्टिः। सप्तति र्वा ७०। उपसर्जनीपात्रद्वयं। कुशमुष्टयनंतरंदोहनचतुष्टयं।
आज्यानंतरंवा तिस्रभांड। चरुस्थाल्यः। पुरोडाशपात्र्याएकादश ११ होतृपात्राणि। शूर्पे [illegible] दानांदर्वी। श्रीष्मि
वौ। प्राशित्रहरणे। दक्षिणासमुच्चयः। धेनुर्वा। अंतर्धानकटः। पूर्णपात्रं। कर्मापवर्गा चेति। उपकल्पनीया
नि। इध्माबर्हिरुपलानि [illegible] बर्हिश्चतुष्टयं। पथ्योध्वर्युः चतुष्टयं। प्रतिप्रस्थातृपात्रासादनं पूर्ववत्। निर्वपणे। अग्न
येजु- सोमाय- सवित्रे- सरस्वत्यै- पूष्णे- मरुद्भ्यः स्वतवोभ्यो- द्यावापृथिवीभ्यां- इंद्राग्निभ्यां- वरुणाय
प्रतिप्रस्थातुः मरुद्भ्यो- काय- अग्नयेनीकवते- मरुद्भ्यः सांतपनेभ्यो- मरुद्भ्यो गृहमेधिभ्यो- मरुद्भ्यः
क्रीडिभ्यो- अदित्यै- महेन्द्राय- विश्वकर्मणे- शुनासीराभ्यां- नवागुपक्षेवायवे- सूर्याय- प्रोक्षणेनादि
विकः सर्वत्र। अध्वर्युरेककमोषधचतुर्वनिमोकांतं [illegible] तीयस्यतुर्निर्वपनादिमंत्रेण। कणांते चर्चकः।
इदमग्नेस्यसवितुरुपूष्ण अमरुतांस्वतवसांद्यावापृथिव्योरिंद्राग्न्योः वरुणस्याग्नेरनीकवतोमरु
८ इमौ चर्चकनिर्देशौ ब्रीहिपक्षे द्वैयौ॥ यवपक्षेतु यवफलीकरणे तारब्रीहि फलीकरणांते पुष्पमिति तत्र चर्चकः पेषण
विरोध्यात्॥ इदं सोमस्य १ इदं सरस्वत्याः २ इदं पूष्णः ३ इदं मरुतां सांतपनानां ४ इदं मरुतां गृहमेधिनां ५ इदम
दित्याः इदं महेन्द्रस्य ७ यवपेषणात्पूष्णः पेषणं॥ पुरुषपेषणकाले न्यनिर्वापतो देवं धपेहाः॥ यवसंयवनांते पुरोडा
निर्देशाः ८

४ धेनुपात्राणि सप्तना वंति मेक्षणनिष्कपय स्ये ८ कपयः ८ कविं शतिर्हवींषि। आज्य पात्रं। शमी। दधि। मंथनचतुष्टयं ४

४ पश्चामौषध्य करण दिग्रहणानां। तत्रवि शेषा। निरुप्तानि। पा तेरक्षणीयरुभीयस्य पीडनतो गृहणण्यार दानं। ८ रेडिकेषुतत्रैदसा न सा धारणमेवप्रति स्थातु मेक्षसंयस्य पात्ता पात्राकर णादिमरुतां गृह नेषु तत्र भेद दिसपरे। पुवस्व योः पवित्रयोः प्रोक्ष णी संस्कारो ध्वर्योः प्रतिप्रस्थातुः प्राथ ण्यसेन ४

९ ध्यसप्ततचर्चर्थ ब्रीहि

रडपसर्जन्यधिश्रयणकालेगृह्मेध्यर्थं पयोधिश्रयणं। [illegible] तिकर्दमस्य॥२३ एकादशपुरोडाशानांसल-चरूणां
माधिश्रयणादिमत्राध्व तयोर्यथार्थं ३

[illegible] ए-च-म-प- [illegible]
क्रमेण कपालोपधानं।
अंतरा-चरुस्थानकरणं
प्रतिप्रस्थातुः स्वकीया
ध्याधिश्रयणं वा [illegible]
णः ४३
[illegible] आह
वनीय-आपिणापितदे
वप्रतिवेशमात्यम
धिश्रयतीति चरुस
हितमाध्याधिश्रय
णापर्यग्निकरणं-च ४
अध्वर्यो होता वेध
देव्याः ततो वारुण्याः
प्रतिप्रस्थातुर्मारुत
र्थं यथोक्तं। तत्रापस्त
नकाइकवचनादुप
स्तरं प्रवृत्तः। प्रे
षाहवयमेवं कुर्या
त्। अपरेत्तु उपसर्ज
धे ध्वर्यु कर्तृकमि
च्छंति। मिनकालत्वात्
समसिद्धिः रभावादि
ति देवः ॥३॥

नांत्री३नाभिर्ध्वकर्मणः शुनासीरयोर्नाथोः स्तुर्यस्य च। इदं सोमस्य इदं सरस्वत्याः इदं मरुतां सांतपनानां इदंमरु
तां [illegible] गृहमेधिनां इदमादित्याः इदंमहेन्द्रस्य च। पुनः [illegible] आजि नाद्य-नादि प्रोक्षणांतमुभयोः प्रोक्षणांते प्रथा
लनांतो [illegible] ईक्षणांतेपो [illegible] इदं पुरस्ताः। पापिष्ठानापादिपिंड बध्वानांतां। मेषमेष्योः वरणमुभ
योः। उभयोः उष्णीं लेखनं। ओं [illegible] नामधिश्रयणं। चरुधर्माश्रोतः। करंभपात्रप्रक्षालनोदकेन सहा
[illegible] दानं। प्रतिप्रस्थातुः स्वकीयेन। ततः स्नानादि। पात्रसंमार्गे [illegible] अंतरे अध्वर्योः तुष्णीं पुरुषदक्षोः
करंभपात्रीपुरोडाशपात्रीणां संमार्गः। आजिनभेदवोर्दधत्यां स्व। पत्नीसंनहनमध्वर्योः। सं [illegible] मंत्रां वस्त्रावा
[illegible] ईक्षणांते [illegible] निर्वपणं। प्रतिप्रस्थातुर्वा। उपस्थहमनंतरं प-गृहीतंप्रषदाज्यग्र
हणं। ज्योतिरसीति। स्थाल्युपसरणं। इध्मप्रोक्षणादि। बर्हिराज्यंप्रोक्षिप्यावः। प्रोक्षितेषु इध्मादि। ए
वं बर्हिः प्रोक्षिप्यावः। उत्तरवेद्यां ऋतुमासाद्य तुष्णीं पुरुषमासाद्य दक्षिणवेद्यां आसादनं (उपस्थहमम) उत्तरस्यां १

२

३ करंभपात्रीपूर्वकपुरोडाशपात्रीस्थापनं ३

(अनंतरं वेद्यां हीतंप्रषदाज्यग्रहणं। ज्योतिरसीति। स्थाल्युपसरणं। इध्मप्रोक्षणादि। बर्हिराज्यंप्रोक्षिप्यावः)
(प्रोक्षितेषु इध्मादि। एवं बर्हिः प्रोक्षिप्यावः। उत्तरवेद्यां ऋतुमासाद्य तुष्णीं पुरुषमासाद्य। दक्षिणस्यां
आसादनं) उपस्थहमनंतरं प्रषदाज्यं पुरोडाशाभिमर्शनं करंभपात्रीणामुपस्तरणं पुरोडाश
पात्रीणां च। तत्र स्थालीभिघारणा [illegible] आजिनस्थेकः। करीरावपनमुभयोः। करंभपात्रपूर्वकमु
द्वासनं। यथास्वं पयस्ययोः। मारुत्यामुपस्तीर्य मेषो [illegible]। एवं प्रतिप्रस्थातुर्मेष्यां मेष्याः। करं
भपात्रपूर्वकं प्राणदानं। अग्निं च। सोमं सवितारं सरस्वतीं पुषणं मरुतः स्वतवसः विश्वान्दे
वान् द्यावापृथिवी इंद्राग्नी वरुणं। पयस्यायां मेषं च मरुतो पयस्यां मेष्यां च कं अग्निमनीकवं
तं मरुतः सांतपनान् मरुतो गृहमेधिनो मरुतः क्रीडिनो अदितिं महेन्द्रं विश्वकर्माणं शुनासीरौ
सर्वेः वाजिनो योरुभयोः १ वायुं [illegible] तियवागूपधेयं। तत आ [illegible] असादनं [illegible] पूर्वमुभयोः प्रयाजशेषेण गृहमेधीयस्य)

प्रयाजशेषरहितं गायत्र्यपयार्थं १

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

...रणानंतरं मन्वाहार्यपदोध्धार वारुण्युत्तराभवलिमा...

ऐ.धा.प्र.प.
५ प्रतिप्रस्थाता सो ...
त्रीणि सामयरू गोपजौ

५

अत्रं केचित् त्रिविशीलकपश्रेउच्यते। वाजिनभांडानंतरं गृहमेधिसत्तुस्थे कपिशीलकस्यासादनं। द्वितीयस्योपकल्पनं। तयोः पुरोडाशपाच्यनं
तरं संमार्गः। प्राणदानानंतरं तयोरुद्धरणं। प्राकृतं नचिकेताखिलि च्याख्यातं द्वारणोत्तरं प्राणदानमित्ति संप्रदायः। गृहमेधिसत्तुह
प्रविष्ट कर्तं करणं। तस्येवाह्नं निर्दे स्यासेकुः। वेध्यामासादनकाले। प. तांड. स्यादनो नाम्ना सदृद्दप्रियेणधाम्ना। द्र इति मंत्रेणेति
बचः। द्वितीयस्य प्राकृत पूर्वं वेंतं ७ मंत्रेण। आज्यस्थाल्याली लंभनानंतरं गर्तस्वस्याल्यालंभः द्वितैष्विद्धे। पा.पृ.केलु। प. ना
ड स्यादनेति नोहः कार्यी नालंभ सा स्तत्रस्थस्तस्य च। हविरालंभकाले सांतपनालंभनानंतरं गृहमेधि सत्तुस्यादनस्यालंभः।
न द्वितीयस्य स्विष्टकृत्संबंध्याते। यागकाले प्रधानस्विष्टकृत प्रधुवदानं तुष्णीमहणं। पंचावत्तिनो तुप्तिः त्रिः। प्रथाने यागकाले ततउपस्तरणाभि

अन्येतेषां कार्यमि
त्यैरेव सिद्धत्वान्मश
कलोधानं ८।

होरभिघारणं। भाजनस्थौ हि। गृहमेधीयचरोः सादनान्नुर्वैवेधभिमर्शनं। तुष्णी शंकलो धानं। आज्य
भागांते आग्नेयादीनां यागः। अग्नयेनुब्रूहि। अग्निंयज। सोमायानु सोमं। सवित्रेनु सवितारं। सरस्वत्या
अनु सरस्वतीं। पुष्णेनु पुषणं। मरुद्भ्यः स्वतवोभ्योनु मरुतः स्वतवसो। विश्वेभ्यो देवेभ्योनु विश्वान्देवा
न। द्यावापृथिवीभ्यामनु द्यावापृथिवी। इंद्राग्निभ्यामनु इंद्राग्नी। पयस्यापुचरणकाले प्रैषोध्व
र्युहरतः। वरुणायानु वरुणं। मरुद्भ्योनुब्रूहि। अन्यतरेणावदानेन सहमिषयोर्ग्रहणं मरुतो। काया
नु कं। अग्नये नीकवतेनु अग्निमनीकवंतं। मरुद्भ्यः सांतपनेभ्यो मरुतः सांतपनान्। अत्र ता २० कला
धानं। स्रुचौ स्वेत्तपाते वा। मरुद्भ्यो गृहमेधिभ्योनु मरुतो गृहमेधिनो। पूर्णादर्वीति गृहमेधीय चरो
दाय ऋषभोहि हल्तेदेमि ... स्विष्टकृद्वेतं वा। दक्षिणादानांते वा। मरुद्भ्यो [illegible] भ्योनु मरु
तः क्रीडिनो। अदित्या अनुब्रूहि अदितिं। महेंद्रायानु महेन्द्रं। विश्वकर्मणोनु विश्वकर्माणं। शुनासीराभ्या

धायो। नास्विष्टकृतिह
ततत्सात्त्स्यात्। ९ त
स्योभयपक्षे च प्रा
शित्रावदानेन। य
जमानस्येण प्राश
नं चनब। अन्यस्मि
मानं। ७। स्थालीतः
एवोपस्तारावति
देवभाष्य।७।

ऋषभदक्षिणादा
नं च र

रूसोपमा
क्रीडि

५

२ दक्षिणेनदक्षिणाग्निं परिव्रज्याभिसादि। तस्मिन्नेवविहृताग्नौ। न तु पुनरुद्धरणं। प्रतिक्रमीद्धरणमप्रसंगेऽद्धु
क्तत्वात्। प्रवृत्ते नियतेदोषविशेषादिसक्तत्वात् ।३
३ सर्वपर्वसंबंधिदक्षिणादानांतेदविहोमः। ततः पित्र्यायंबकौ चेति। तत् गृहमेधिचरोर्भक्षणं यजमानस्य भवति २
तत उन्मुकस माम साधु भयो इति देवभाष्यं।३

मनु शुनासीरौ। ततस्त्वाष्ट्रा नादि। अधि श्रयणं परिधालनजौ दोहः। प्राणदानमासादनमालंभः। उपांशुवायवे
नु वायुं। उ सूर्यायानु सूर्यं। ततः स्विष्टकृदादिइडोपह्वानांतं निर्विशेषं न प्राशित्रावदानं गृहमेधीयस्यौ सम
पवित्रप्रतिपत्तिः भागपरिहारः
स्यमार्जनं। ततो गृहमेधिभक्षः। ततः सर्वंतं नापित्र्यान्तस्मिन्विहारे। बहुलवरणं। व्रतग्रहणाभावः कृत
त्वात्। शौबं प्राग्युक्तं। नदत्ते अनकोपस्पर्शनांता। ततोदक्षिणादानादि। शुनहने। अग्नेः सोमस्य सवितुः सरस्वत्याः
पुष्णो मरुतां स्वतवसां विश्वेषां देवानां द्यावापृथिव्योरिंद्राग्न्योर्वरुणस्य कस्याग्नेरनीकवतो मरुतां सांतप
नानां मरुतां गृहमेधिनां मरुतां क्रीडिनामदितेर्महेन्द्रस्य विश्वकर्मणः शुनासीरयोः सूर्यस्योजितिः। अग्निः सो
मः सविता सरस्वती पूषा मरुतः स्वतवसो विश्वेदेवा द्यावापृथिवी इंद्राग्नी वरुणः कोग्निरनीकवान् मरुतः सां
तपना मरुतो गृहमेधिनो मरुतः क्रीडिनो दितिर्महेन्द्रो विश्वकर्मा शुनासीरौ वायुः सूर्यस्तमपनुदं क्षिति। प्रतिप्र

प्रयाजनोस्त्रि
ध्यारः ७

वौयोः २

२ दक्षिणाग्निं दक्षिणेस्याः सुवर्पणयनेन तु। पित्र्यं तं त्र्यंबकौ यं बकाकार्यो दीच्यां चल्लुप्यथे। पुरोडाशादिसर्वस्यातं त्र्यंप्रणयनादिना। उदलं हविषा
मेव नर्यस्याः दाहातंततः। वेदिमानादि सर्वं तदुत्सृज्य केन तथापित्र्य। श्रेष्ठ मक्षोयमेतेषु न्याययुक्तो हि संमतः। पित्र्यं त्र्यंबकमत्रमपाप्रोतं
भाष्यसंमतं। सूत्रांतरादेतत्सर्वमनंतस्यापि संमतं।३।

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

प्रति प्रस्थातुः स्याहवनीये पिष्टलेपहोमः संन्ये ॥ तमार्तीसंबंधि पिष्टलेपाभाव रसपरे ऽभयोरेव कुर्यात्ता ध्वर्युर्दक्षिणाग्नौ जुहोतीति संप्रदायः।
से·पा·म·प· वेदनिमोकसंबंधि स्तरणास्तरणमुभयोराहवनीयवयोरिति। वेदिं यावदिति संप्रदायः। एके काम्ये शत ब्राह्मणभोजनं। सपात्रके का
र्येके द्विशतमिसंन्ये। शत चन्द्रः पृथग्मिति केचित्। अंतःपूर्ते स्यांप्रभवरणा सने धारणं जननिर सनोपवेशनकर्मापवर्गो गोमि
भावो नपकं तद्धात् पाचस्पतिप्रेषो भवसेव ॥ नयज मनस्य व्रतग्रहण विसर्गो ॥ नयो हि वचनविसर्गौ प्रसं
चनाभावात् ॥

५ स्थाना मरुतामुज्जितिं ॥ मरुतस्तमयमनुदंतु। शेषं पूर्ववत्। सामिथ्य जरंते अवभृथेष्टिः समिदादयो नोतात

नौ बर्हि होमादिशेषसमाप्तिः ॥ समाप्तानि त्रैष्टिकान्येकाहिकानि चातुर्मास्यानि ॥

एवं द्विकैकाहिकचातुर्मास्यांतर्गतपित्र्ये हविर्विवयेदक्षिणादानां ते न स्मिन्नेव विहारे विकृतावग्नौ
न सकृत्स्वधर्मान्वेषि त्र्याज्यंबका चेति देशभेदाद्धि ति देवयाज्ञिकानं तदेवं पक्षनाभौ लिखिक्षा
विशेषः पंक्तिः। तथ्यथा होतृप्रभवरणप्रतग्रहणानामभावः कृतत्वात् ॥ सर्वं शेषं पूर्ववदिति ॥ ते
नयान्यप वत्सपात्राणि तानि पुनरासाधं तरेव ॥ यानि नापवत्सानि तत्र्यान्यानि ग्रहणंते। आत्मकृ
तसंस्कारः पुनर्न कार्याः ॥ पूर्वसंसृतास्तमपाञ्चिनामनपकृतत्वात् देशभेदेनान्यग्रहणसंस्का
राते वा पुनः संस्कारएवेति सर्वं निरवद्यं ॥

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection

[OrderDescription]
,CREATED=22.07.19 17:21
,TRANSFERRED=2019/07/22 at 17:24:04
,PAGES=6
,TYPE=STD
,NAME=S0001076
,Book Name=M-1979-ESHITKANI AAHINKANI CHANUMARSYANI
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,

CC-0. In Public Domain.Kavikulguru Kalidas Sanskrit University Ramtek Collection